

Заключение на генералния адвокат Emiliou по дело C-611/24

МА срещу Управителен съвет на Българска народна банка

Факти

На 26 юли 2023 г. М. А. е избран от Народното събрание за подуправител на Българската народна банка (БНБ) и за ръководител на Управление „Емисийно“ (едно от трите основни управления на БНБ).

Съгласно българското законодателство, участниците в управителните органи на БНБ са длъжни да подават два вида декларации: декларация за несъвместимост (подавана пред органа, който ги избира или назначава – в случая пред Народното събрание) и декларация за имущество и интереси (подавана пред Комисията за противодействие на корупцията – КПК). Декларирането е необходимо, за да се изключат потенциални конфликти на интереси, които биха могли да накърнят независимостта на банката.

Декларации

На 27 юли 2023 г. М. А. депозира пред Народното събрание декларация за несъвместимост, като посочва, че по това време притежава 2 % дял в дружество с ограничена отговорност „Йонтех Инженеринг“ ООД, което е оценено на 117 000 лв. (около 58 500 евро).

На 11 август 2023 г. М. А. подава пред КПК първоначална декларация за имущество и интереси, в която отново посочва своето участие в „Йонтех Инженеринг“.

През ноември същата година, М. А. продава своя дял в „Йонтех Инженеринг“ за сумата от 100 лв. (около 50 евро), а същото събитие е вписано в Търговския регистър на 23 ноември 2023 г.

Паралелно с това, от 13 ноември 2023 г. М. А. подава пред КПК допълнителна декларация, че е член на управителните съвети на две юридически лица с нестопанска цел – „Балкански-Паница институт за научни изследвания“ и „Голф клуб-Благоевград“.

На 7 февруари 2024 г. МА подава пред КПК трета декларация за имущество и интереси. Той посочва по-специално, че към датата на избирането или назначаването си на длъжност няма дялово участие в търговски дружества и не е член на орган на управление или контрол на юридически лица с нестопанска цел или на кооперации. Освен това той декларира, че 12 месеца преди датата на избирането или назначаването си на длъжност не е имал участие в търговски дружества.

Заклучения на Комисията за противодействие на корупцията

На 24 юни 2024 г. КПК, след детайлна проверка, установява несъвместимост между длъжността на М. А. като подуправител на БНБ и ръководител на управление „Емисионно“ на БНБ и две негови външни дейности: (1) участието му като съдружник в „Йонтех Инженеринг“ и (2) членството в управителните органи на гореспоменатите юридически лица с нестопанска цел, без изрично разрешение от Управителния съвет. КПК уведомява БНБ и Народното събрание за това решение.

Решение на Управителния съвет на БНБ

След получаване на известието от КПК, Управителният съвет на БНБ приема решение, с което констатира, че са налице основания за освобождаване на МА от длъжността подуправител и ръководител на управление „Емисионно“. По-конкретно, и като взема предвид решението на КПК, Управителният съвет на БНБ приема, че МА не отговаря на изискванията, които са необходими за изпълнението на неговите задължения. Макар да счита, че тази констатация сама по себе си представлява достатъчно основание за предсрочно освобождаване от длъжност, той приема и че същото поведение представлява извършено сериозно нарушение

Оспорване пред националния съд

МА спира да изпълнява правомощията си като подуправител и член на Управителния съвет на БНБ, считано от датата на решението на БНБ.

Той обжалва това решение пред Върховния административен съд (ВАС), който отхвърля искането му за спиране на изпълнението на решението на БНБ. ВАС спира производството и сезира Съда на ЕС.

Заклучение на генералния адвокат

1. Правото на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че **допуска** национално законодателство, което задължава член на орган за вземане на решения, като подуправител, да подава декларация за своите участия в търговски дружества и за функциите си в юридически лица с нестопанска цел.
2. Уставът на Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) и на Европейската централна банка (ЕЦБ) се прилага по правото на Съюза **само по отношение на управителите** на националните централни банки.

Това обаче не пречи националното право да **разшири** приложението на условията за предсрочно освобождаване, предвидени в устава, и спрямо подуправителите.

3. Правото на Съюза допуска подуправител на национална централна банка да притежава дялово участие в търговско дружество, при условие че националното законодателство предвижда механизъм за установяване дали това участие създава конфликт на интереси, способен да засегне независимостта на банката или общественото доверие в нея.

Когато такъв конфликт бъде установен и може да бъде отстранен в определен срок след назначаването, неизпълнението на това задължение в рамките на този срок може да доведе до

извода, че съответното лице вече не отговаря на изискванията за заемане на длъжността, доколкото срокът е подходящ и началният момент, от който започва да тече, е ясно определен.

- Същевременно правото на Съюза допуска и национално законодателство, което забранява на подуправител да участва в управителен орган на юридическо лице с нестопанска цел без предварително разрешение. Когато такава несъвместимост може да бъде прекратена в определен срок, неприключването ѝ в рамките на този срок може да обоснове същия извод, при условие че срокът е достатъчен и ясно определен.
4. Правото на Съюза изисква органът, който е компетентен да установява основанията за освобождаване от длъжност, да има правомощие и да преценява дали е налице **сериозно нарушение** по смисъла на Устава на ЕСЦБ и ЕЦБ.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предлагат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Оттук нататък съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Решенията и определенията на Общия съд подлежат на обжалване пред Съда само по правни въпроси. По принцип обжалването няма суспензивно действие. Ако жалбата е допустима и основателна, Съдът отменя акта на Общия съд. Когато фазата на производството позволява това, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото. В противен случай той връща делото на Общия съд, който е обвързан от постановеното от Съда решение по жалбата.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда на ЕС

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293
